

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

חגיגה יב-ג

עניין: שבעה רקיעים

כתר ראש למהר"ח וולאז'ין

סא פילוסופיא. אמר רבינו, שממקום שמסתיים הפילוסופיא, משם ולמעלה מתחיל חכמת הקבלה. וממקום שמסתיים קבלת הרמ"ק, משם ולמעלה מתחיל קבלת האר"י ז"ל.

בן יהודע

ש"ס ח"ר יוסי אוי להם לבריות שרואות והינן יודעות מה הם רואות. הנה מה שאמר אוי, כיון בזה האוי והאזוי על הפלסופים שאומכין על השערת שכלם ומראה עיניהם, ובודים דברים מדעתם בענייני השמים וכוכבים ומזלות, וגם מדברים אחר בארץ מתחת כפי השערתם, ועושים דבריהם ליסוד מיוחד ובוים עליו בנין, ומחליטים הדברים לאמת כאלו עלו שמים ובעיניהם ראו ויספרו, וכאשר תמצא בכלל דברי הכל שלהם, שגזרו בהשערת שכלם שהשמש והירח והכוכבים הם עולמות גשמיים ממם, ובהם אדם ובהמה ואילנות ועשבים כמו שיש בעוה"ז, ועל אשר ראו צירח כהמים בגופה, גזרו שהם הרים וגבעות וימים שבה, ועוד יש להם דברים הצלים וסקרים כאלה, שכל אחד בונה בנה לעלמו וגזר איזה ענין שחושבו ומחליטו לאמת על פי השערת שכלו, והרצו שפר הדברית מאמר ד' פרק י"א, דימה אותם לאדם הרואה מרחוק באיזה גשם בעולם ומסתכל בו, נדמה לו כעורת אדם עם חופט ואזנים ועינים ויד ורגל, אע"פ שהתקרבו לאותו גשם בעיניו יראה שהוא עץ או דבר אחר פשוט, לא תואר ולא הדר לו, לא פנים ולא עורף ע"ש. ועוד במאמר ג' פ"ב, דימה אותם לאדם יערי אשר מלא מראה מלופפת גדולה עומדת בלד הר גדול אשר שבה שמה סוחר אחד, וזה האדם היערי הסתכל באהפקלריא המאירה וראה בתוכה לורת אדם שחור ומקלו בידו, גם לורת האילנות ולורת נהר אחד אשר היה ביער ההוא לנוכח המראה, ויגזור בדעתו שיש עולם מלא בתוך ההר הגדול הזה, וגזר בדעתו שההר הזה הוא חלולי ובתוכו גמלא יער ואילנות ונהרות וכו' אדם, וזה הכסיל לא הבין ולא ידע כי בגשפו דבר, ואת עלמו ראה שגלטייר הוא והיער וכל אשר בו בתוך המראה, וכן קרה למחקרים הפלסופים ג' ע"ש. ובה בין תבין היטב מה שקרא עליהם רבי יוסי אוי ואזוי, שרואין מלמטה למעלה ואינם יודעין מה הם רואין, וגם מלמעלה למטה על הארץ מתחת עומדין ואין יודעים על מה הם עומדין. ואמר לשון אוי כי השכל נקרא טוב, אך להם יתהפך לאוי, דהמשבון שיה. גם הלכ שלהם שבו מבינים, נחלק לשני פעמים וי וי :

הגר"א יהל אור בראשית יא ע"ג

הנוקבה : והבא אינון תרין רקיעין תתאין מאינון רקיעי דאקרון שמים . ר"ל מו' רקיעין שאמרו בחגיגה וכן ג"ו ג"ד ע"ס ו' תתאין ו"ק כוללין העם וערבות בינה כוללה ג"ר ושם כסא הכבוד כו' ושם הוא הסדר בענין אחר כ שם וילון עטרת לכן אינו משמש כלום רק נכנס כו' בסוף ותקם בעוד לילה עולימתא שפירתא כו' ואחכסיא ציממו רקיע שבו חמה ולבנה כוכבים ומזלות הוא יסוד כידון בהרבה מקומות רבו מלספר ושניהם צהיכל הזה כי כא יסוד ועטרת כנ"ל ושחקים הוא נו"ה כמ"ש בזוהר ורע"כ והן שחקות מן ללדיקים כמ"ש בזוהר ללדיק ולדק (הוא יסוד ומלכות) והוא כי מנלפ"ך הם ה"ג וג' מהם ממותקור שהן ג' דחג"ת וב' דנו"ה אינן ממותקות והם אותיות מ"ו כידוע ולכך לריך לטהינה ובזה יתמתק כי פיזור לדין סוג [וברחמים להיפך וז"ס כנוס ללדיקים נאה כו' פיזור כו'] והילוג לחלקים רבים והוא סוד הקטרת הדק הטיב ולכן בלג מרור לא ילא שרריך ללועסו כידוע וזבול ת"ת ומעון ומכו חו"ג כמ"ש בזוהר וערבות בינה כנ"ל ואמרו בגמ' שכול נקראו שמים ויליף. שם מקרא וז"ס דאקרון שמים

זהר ויקרא כו ע"א

יזלו לרק מאן שחקים אחר דטחנין מנא ללדיקיא ומאן ניכוו "נלח והוד דאינון ודאי טחנין מנא ללדיקיא למאן לההוא אחר דאקרי לדיק דהא אינון טחנין ליה לההוא מנא דאחיא מלעילא וכל ההוא טיבו מתכניש בגווייהו למיהב ליה לדרגא לדיק בגין דיתברכו לרק מההוא נילו דלהון ועל דא טחנין מנא ללדיקיא מאן לדיקיא דא לדיק ולדק יוסף ורחל דכד מזדווגן כחדא לדיקים אקרו ואלין טחנין מן ללדיקיא ודאי ועל דא ושחקים יזלו לרק . כדן יתפתח ארץ לתתא ויפרו ישע בני עלמא . ולדקה תלמיח יחד כל רחמי וכל טיבו דעלמא סגיא ומוזוייהו דבני נשא משתכחי בעלמא כדן חדווה על חדווה אחוסף וכל עלמין מתברכאן . אמר רבי אחא אלמלא לא אחינא אלא למשמע דא די :

